

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 14. Sacramenti Ordinis Minister ordinarius solus est Episcopus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

fuo dominentur, ut cum Paulo dicant: castigo corpus meum, & in servitium redigo. ne forte, cum aliis predicaverim, ipse reprobus efficiar. Nec cessaria est maxime temperantia Christianis omnibus, quibus Luc. 21. inquit Christus: cavete ne graventur corpora vestra crapula vel ebrietate. Et rursum: sint lumbi vestri praecincti, & lucerna ardens. &c. Sed Ministris Ecclesiae dicitur a Paulo: in omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut Dei Ministros, in vigiliis, in jejuniis, in castitate, quasi mortentes, & ecce vivimus, ut castigati, & non mortificati, &c.

74 Et castitas quidem ipsis aded necessaria est, ut jam ex proprio voto, atque Ecclesiae statuto conjuncta sit Ordinibus sacris, & olim a susceptione Ordinum, eorumque ministerio in perpetuum arceretur, vel semel fornicatus. Nihil enim sic in eptum reddit ad tremendum altaris ministerium, sicut luxuria peccatum. Cujus periculum quia se cum trahit cohabitatio & frequentatio mulierum; ided multis Conciliorum Pontificumque Decretis cohabitatio illa prohibetur in Jure Canonico tit. de cohabit. Cleric. & mulier. in quibusdam mitius, in aliis severius, pro qualitate scilicet temporum, locorum, & morum. Quidam enim Canones solum extraneas prohibent mulieres, permittuntque matrem, amitam, sororem. Alii omnes prohibent. Aliqui solum suspectas. Ne antiqui hostis fraude Sacerdotes decipiantur, sique profanorum hominum suspicionibus & obloquutionibus pateant, ut vituperetur ministerium ipsorum. Noxia est innocentia (ait Author lib. de singularit. Clericor. inter opera Cypriani) quae Sponsae Christi (Ecclesiae) officia fame. Et cum Christus, Agnus innocens, totum se contempserit pro Ecclesia, ut eam sine macula illa vel ruga redderet illibatam; qualis est Clericus, cui ad hoc Sponsa Christi committitur, ut pro unius femina amore, culpam totam Ecclesiam patiatur: ... Propter quod Apostolus sic testificatur: omnia sustinemus, ne quod impedimentum demus Evangelio Christi. Et iterum: nemini dantes ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium nostrum. ... Vanusquisque, qui secutus est, quia necdum tentatur, timeat: quia nibi de illo dicitur, prospiciat ne dicatur. Homines sumus, fragilitatem nostram carne portamus. Accipimus quidem fortitudinem spiritualem, per quam subleantur nostrae fragilitatis roboretur. Sed ita nobis spiritualis fortitudo collata est, ut providus, non ut praecipites incutatur: ne illos maniat, qui renuntiant importantibus delictorum; non eos, qui se magis importantis delictis immergunt. Custos nobis datus est Spiritus; sed ut contraria declinantibus assistendo subveniat, non ut contraria eligentibus saveat: nec ut voluntarios & pronos in adversa confirmet, sed ut ab adversis nitentes separari confirmet. Nam quicumque permicinis conatibus audeat exercere virtutem, juvenem non habet Spiritus sancti, qui neminem vult ultroneum virum sortem ad fraudulentas victorias coartari, nec protegit eum, quinimodo deserit, quem periculis irruentem per illicitos eventus exquirere triumphos agnovit, sicut ipse jam tunc per Salomonem locutus est dicens: amani periculum, in illo peribit.

75 3. a dicta sanctitate maxime alieni sunt, qui periculosis utcumque Canonice horis, reliquum vitae transigunt in jociis, ludis & otio, negligentes lectionem spiritualem, orationemque mentalem. Cum tamen ex natura ipsa (inquit Petrus Soto) atque aded ex jure divino, ad assidue orandum, & contemplandum, & meditandum ecclesia ac divina, & ad cetera pietatis exercitia, ut ad lectionem, vigiliis, & similia teneantur, idque duplici ratione. Primum ex debito, quo obligati sunt Ecclesiae & populo, de quo verbum illud Pauli intellexerunt Patres: obicero pri-

um omnium fieri obsecrationes, orationes, postulaciones, &c. pro omnibus hominibus, pro Regibus, &c. ... Teneantur etiam secundo ad praedicta propter se. Nec enim sanctitas illa vita, castitas, & puritas, ad quam teneantur, sine assidue oratione, meditatione, vigiliis, & lacrymis obtinetur. Omnibus dicit Christus: oportet semper orare. Et Paulus: sine intermissione orate. Quando igitur magis his qui conjunctiones illi sunt, & qui ab Ecclesia universa ac populo legati missi sunt ad Deum? Cum enim non possint omnes propter vitae praesentis necessitates, & impedimenta carnis, semper, aut assidue, ut oportet, orare; naturali ratione, & divina dispensatione factum est, ut aliqui deputarentur, ad hoc pro omnibus agendum; & ided communibus stipendiis alerentur. ... Et infra: itaque ne patent Ecclesiae Ministri, verbali illa pronuntiatione Psalmorum, & precum satisfecisse se obligationi illi, qua ex jure divino pro suis & populi necessitatibus orare tenentur. Certè vita Ministrorum Ecclesiae dignè transigi non potest, sine assidue spiritualium meditationum... Attende (inquit Apostolus r. Timoth. 4.) lectioni, exhortationi & doctrinae. Haec meditare. In his esto. ... hoc enim faciens te ipsum salvum facies, & eos qui te audiant. Itaque non ad alios tantum docendos, sed ad se etiam salvandum, putat haec necessaria. Unde eodem loco dicit: exerce te ipsum ad pietatem, & quod exercitio & lectionem, & meditationem, & orationem etiam complexus est. Haecenus Soto, tandem concludens, non tunc vivere Ministrum Ecclesiae, nisi lectioni sacrae Scripturae, piorumque librorum assidue vacet, & orationi, & meditationi; quibus vitia carnis comprimuntur, mundana desideria mitigantur, animus ad divina formatur.

CAPUT XIV.

Sacramenti Ordinis Minister ordinarius solus est Episcopus.

76 Ista fuit perpetua Ecclesiae ab initio praxis & traditio, per plures antiquos Canones firmata; deinde per Florentinum, ac novissime per Tridentinum sess. 23. cap. 6. & can. 7. definita. A quo tamen eadem sess. e. 10. de reform. permittitur quibusdam Abbatibus, ut Religiosis sibi subditis Tonfuram & minores Ordines conferant.

77 Chorepiscopis etiam, quorum plerique non erant Episcopi, Concilii Antiocheni can. 10. & Concilii Hispalensis can. 4. aliquando concessa fuit Ordinatio Subdiaconorum. An etiam Diaconorum & Sacerdotum? Morinus putat extraordinariam ad id potestatem ipsis ab Ecclesia concessam fuisse, dummodò id facerent de Episcopi consensu. Ita etiam quidam alii suam opinionem fundantes 1. in can. 12. alius 13. Concilii Ancyranum, ubi statutum est, Chorepiscopis non licere Presbyteros vel Diaconos ordinare, sed neque urbis Presbyteris, nisi cum litteris ab Episcopo permissum fuerit in aliena Parochia. 2. in citato can. 10. Concilii Antiocheni, ubi de iis dicitur: non autem Presbyterum, aut Diaconum audent ordinare, praeter conscientiam Episcopi Civitatis, vel Ecclesiae, cui adjacent invenitur seu ipse, seu regio, in qua praesse dignoscitur.

78 Respondeo tamen Chorepiscopos id nunquam potuisse, nisi Ordinatione fuerint veri Episcopi. Quia sanctorum Litterarum auctoritate, certissima traditione, omnium Patrum testimonio, Conciliorum Decretis, sancta Ecclesia usu & consuetudine comprobatur. Presbyteri Ordinationem ad solum Episcopum pertinere, inquit Catechismus Concilii Tridentini; idque aded verum est, ut

neque ex commissione Ecclesie Sacerdos non Episcopus Sacerdotium conferre queat, imò nec Diaconatum, secundum sententiam S. Thomae in 4. dist. 25. q. 1. a. 1. ad 3. Denique Damasus Papa epist. 4. alias 7. declarat, irritas fuisse Ordinationes factas per impositionem manuum à Chorepiscopis: quia *cum Pontifices non erant, ea quae solis Pontificibus debentur, dare non poterant.* Quod saltem de Presbyteratu & Diaconatu intelligendum est.

79 Scio quidem Sylvestro, Ludovico, Meratio, aliisque nonnullis Scholasticis & Canonistis visum esse, quòd facultas ordinandi Presbyteros simplici Presbytero à S. Pontifice, vel Generali Concilio in casu necessitatis tribui possit. Sed sicut absque exemplo, sic absque fundamento: nec satis conformiter Traditioni Ecclesiae, quae docet, Presbyteri Ordinationem propriam esse Episcopi. Tametsi fide Catholica certum non sit, id potestate ab Ecclesia delegatà fieri non posse: cum Ecclesia nulli articulum istum, tanquam ad fidem pertinentem, definiat.

80 Ad Canonem 12. Ancyranum. Respondeo cum D. de Marca, quòd textus Graecus istius Canonis, qualem nunc habemus, corruptus sit, & emendandus ex antiquioribus Versionibus Latinis. Quarum prima (Dionysii exigui, quam ut fideiorem & antiquiorem Baronius sequitur ad annum 314.) sic sonat: *Chorepiscopus non licere Presbyteros aut Diaconos ordinare; sed nec Presbyteris Civitatis (id est Parochis) sine praecipio Episcopi, vel litteris, in unaquaque Parochia aliquid imperare, nec sine auctoritate litterarum eius in unaquaque Parochia aliquid agere.* Secunda Ferrandi Diaconi: *Chorepiscopi, id est Vicarii Episcoporum, nec Presbyteros, nec Diaconos ordinant, nisi tantum Subdiaconos. Ut Presbyteri, sine iussu Episcopi nihil jubeant, nec in aliqua Parochia aliquid agant.* Tertia (quae legitur in epitome Canonum Adriani I.) *ut Chorepiscopi, vel Presbyteri, Presbyterum vel Diaconum non ordinent; nec Presbyter aliquid agat in Parochia sine praecipio Episcopi.*

81 Ad Canonem 10. Concilii Antiocheni. Respondeo 1. Concilium istud nec legitimum fuisse (utpote Arianorum Concilium, contra S. Athanasium congregatum) nec Generale; nec proinde dare potuisse Sacerdotibus non Episcopis, potestatem Episcopis propriam. 2. verba ista, *praeter conscientiam Episcopi*, non significare Chorepiscopos id posse sciente & consentiente Episcopo: sed id posse *una cum Episcopo*, ita scilicet ut una cum Episcopo manum capitibus ordinandorum imponant, ut optimè Thomassinus advertit. Etenim verò alia Versio sic habet: *nec Presbyterum verò, nec Diaconum audeant ordinare, praeter Civitatis Episcopum (id est absque Episcopi interventione) cui ipse cum possessione subiectus est.* Alia sic: *nec Presbyterum, nec Diaconum ordinare audeant, absque iussu Episcopi, cui subicitur ipse, & regio.*

82 Sed quid ad epistolam Nicolai I. ad Rodolphum, Episcopum Bituricensem, ubi Ordinationes Presbyterorum & Diaconorum, à Chorepiscopis effectas, quos quidam Episcoporum deponunt, quidam verò demò consecrant, dici non esse infirmas nec iterandas, eò quòd essent Episcopi? Respondeo 1. nihil inde contra assertionem nostram; cum Nicolaus se fundet in eo quòd Chorepiscopi illi fuerint Episcopi.

83 Respondeo 2. Nicolaum in eo à Decessorum suorum sententia recessisse. Cum & Damasus supra, & Leo III. contrarium tradiderint. Constantique Veterum sententia fuerit, ut Episcopos Apostolis, sic Presbyteros Discipulis successisse. Nec proinde Chorepiscopos (quos Concilium Neocaesariense can. 24. dicit esse *in figura Septuaginta, seu ad eorum formam creatos*) magis ha-

buisse Episcoporum officia, quam Septuaginta habuerint officia Apostolorum.

Respondeo 3. epistolam illam Nicolai multis titulis videri supposititiam & suspectam, ut multipliciter ostendunt Thomassinus to. 1. vet. & nov. discipl. p. 1. pag. 221. & Joannes Bosco de Sacram. p. 4. disput. 10. de Ordine n. 112.

Certum proinde videtur (sicut non certitudine fidei) Presbyteratum conferri non posse à simplici Presbytero, etiam ex commissione S. Pontificis. Unde nec ulla SS. Pontificum facultatem illam legitur simplici Presbytero tribuisse. Idem quoque probabilis de Diaconatu censio cum S. Thoma, Bonaventura, Scoto, Bellarmino, Navarro, Covarruvia, Vivaudo, & Veteribus communiter. Tametsi probabile videri possit oppositum, quòd nonnulli docent, ob privilegium quòd Innocentius VIII. concessisse dicitur Abbati Generali Ordinis Cisterciensis, aliisque quatuor primariis Abbatibus ejusdem Ordinis, conferendi non solum minores Ordines, sed & Subdiaconatum & Diaconatum Regularibus sibi subditis.

Quòd privilegium se vidisse & legisse testantur Viçtoria, Vasquez, & alii, etique in usu etiam post Tridentinum plures affirmant. Revocatum tamen esse, si aliquando valuit, censet Navarrus consil. lib. 5. consil. 14. Imò ibidem *exorbitans privilegium* vocat, rejicitque tanquam non legitimum. Illud etiam revocant in dubium Syrus in 3. p. q. 28. a. 1. & Hallerius sect. 5. de Ministro sacrae Ordinat. §. 11. aens probabilius esse quòd fictitium sit & supposititium. Si tamen constet de illius privilegii veritate, Innocentius VIII. illud concesserit, quia id se potuisse bonà fide censeri; non idem tamen certum est Pontificem id posse. Neque enim ex facto SS. Pontificum, universalis Ecclesiae regimen non concernent, certum deducitur argumentum de eorum potestate, ut constat in dispensationibus super voto solemnium castitatis, factò in Religione approbata, & in dissolutionibus matrimonii rati, non consummati, quas plures Pontifices fecisse leguntur, secuti opinionem viliam sibi probabiliorum. Alii tamen Pontifices sacerdotibus recusarunt, quia id non posse censuerant, ut ostendam lib. sequenti. Unde Paulus IV. super tali dissolutione requisitus, non idem censuit id se posse, quia id aliqui ex Praedecessoribus suis id fecissent. Ut enim refert Joannes Haya, Doctor Parisiensis (oculus & auris illius rei testis) cum Paulus IV. urgeretur ad dissolvendum matrimonium ratum Francisci Montmorantii, & Joanne Halluynæ Pienncæ, Antecessorum suorum facta sequi noluit, nisi quatenus Scriptura & rationibus Theologorum niterentur, congregatisque ad discutiendum Cardinalibus ac Theologis, sic interlocutus est: *Filii mei & Fratres, ego sane vos congregare volui, ut ex vobis id cognosciam, quòd exigui non est momenti ac ponderis: nùm videlicet matrimonium, per verba de presenti contractum, possit nostrà auctoritate dissolvi, intelligo cum carnalis nulla intercessit conjunctio. Ne quæso vos teneant Praedecessorum meorum facta & exempla, quae eatenus sequi volo. quatenus Scripturae auctoritas, & Theologorum rationes vos ad illud agendum adducant. Non dubito, quin ego, & Decessores mei, errare aliquando potuerimus, non solum in hoc, sed etiam in pluribus aliis rerum generibus; & tamen condemnandi plane non sumus: Nam Deus suam ita regis Ecclesiam, ut illi ad certum tempus abscondat multa, quae tum inde patefecit. Perspicite, an Decessores nostri id satis intellexerunt, quòd de indissolubili vinculo matrimonii inquirimus.*

Addit idem Doctor, Paulum IV. pluribus indicis ostendisse, sibi gratam acceptamque fuisse sententiam negativam, Antonielioque pro affirmativa petoranti respondisse: *se pro sancta sibi ab-*

tributa potestate nullus gratias agere. Denique cum idem Orator D. Thomam in Patronum affirmativa protulisset, Pontificem subjunxisset, B. Thomam potuisse, cum esset junior, multa dicere, quae factus orator doctior revocaverat.

- 87 Quod Paulus IV. censuit de facto Decessorum suorum, in causa dissolutionis matrimonii rati, graves Theologi censent de facto, seu privilegio illo Innocentii VIII. Unde & addo singulare est, ut nullus alius Summus Pontifex simile concessisse legatur. Quod verisimiliter fecissent, si se facere posse censuissent.

CAPUT XV.

Episcopus ordinans debet esse proprius Episcopus ordinandi, vel saltem ad licitam Ordinationem requiritur ipsius licentia, de qua constat per literas amissionis ab eo concessas. Tamen si valida sit Ordinatio ab Episcopo non proprio, facta sine licentia ipsius.

- 88 Posterior pars constat ex eo quod omnis Episcopus, etiam excommunicatus, haereticus, schismaticus, degradatus, ratione characteris indelebilis, potest atque Ordinari (quam a Christo acceptam nulla humana potestas ipsi auferre potest) quemcumque Ordinationis capacem valide, licet non licite, ordinare possit; uti constans est omnium hodie sententia; licet varia olim sententia fuerit circa Episcopos haereticos, schismaticos, &c.

- 89 Prior pars vero constat ex cap. cum nullus de tempor. ordin. cum nullus Clericus Parochia alienae, praeter Superioris ipsius licentiam, debeat ordinare. Superior intelligitur in hoc casu Episcopus, de cujus Diocesi est is, qui ad Ordines promoveri desiderat, oriundus; seu in cujus Diocesi beneficium obtinet Ecclesiasticum; seu habet (licet alibi natus fuerit) domicilium in eadem. Proprium proinde Episcopum, a quo possit ordinari, quilibet nanciscitur, vel ratione originis ordinandi in sua Diocesi, vel ratione beneficii, vel ratione domicilii, quod habet in Diocesi ipsius, seu (ut jure novissimo addit Concilium Tridentinum sess. 23. c. 9. de reform.) ratione familiaritatis, id est triennalis commorationis continuae, & non interpolata cum Episcopo, tamquam unus de familia ipsius, dummodo Episcopus ei statim reipsa beneficium Ecclesiasticum conferat.

- 90 Porro ibi quis censetur habere domicilium, ubi sic habitat, ut ibi perpetuo manendi intentionem habeat, non ad locum nativitatis suae redeundi, vel ubi habet majorem rerum suarum partem, uti docet Glossa ad citatum cap. cum nullus verbo domicilium, & liquidò statuitur in L. Crues C. de incolis, in eodem loco singulari habere domicilium dicimus, ubi quis... rerumque ac fortunarum suarum summam consistunt; unde rursus non sit discessurus, si nihil avocet; unde cum profectus est, peregrinari videtur, si rediit, peregrinari jam desistit. Ad cavendas fraudes, decennale domicilium postulant Concilia Mediol. IV. & Aquisense anni 1585. ut quis ab Episcopo domicilii ordinari queat.

- 91 Quoad locum originis ea duplex censeri potest ex jure communi. Nam alia est origo respectu loci, in quo quis natus est; alia origo respectu loci, in quo pater suus natus est. Unde natus Leodii ex patre nato Coloniae, duplicem (jure communi) habet originis Episcopum, a quo ordinari potest, vel scilicet Leodiensem, vel Coloniensem. Ita Zerola prax. Episcop. p. 2. verb. amissionis. Barboia de offic. & potest. Episcop. p. 2. alleg. 4. n. 4. & seq. Et fundatur in L. assumptio §. 1. ff. ad municip. Et L. filios C. de municip. lib. 10. Sacra etiam Congregatio 16. Decemb. 1599.

Et 12. Augusti 1618. Et 7. April. 1620. fertur declarasse, quod ordinari quis possit ab Episcopo originis paternae; licet pater ibi non habitaret tempore nativitatis filii. In Gallia tamen regno agnoscitur non solet alius Episcopus originis, nisi is in cuius Diocesi quis natus est, nulla habita ratione originis paternae, exceptis duobus casibus sequentibus.

Primus est, si quis v. g. Orator Principis Reipublicae causa missus ad exteram regionem, ibique degens ad tempus non sufficiens domicilio constituto, interim liberos ibi suscipiat. Tunc enim, secundum Leges Civiles, & consuetudinem, liberi oriundi censentur ex paterna civitate, Episcopusque illius censetur Episcopus originis ipsorum.

Secundus est, si quis aliquo in loco fortuito natus sit, in eo scilicet ad quem mater peregrina perrexerit animo ibi non commorandi. Neque enim filius, ibi taliter natus, illius loci civis efficitur, uti colligitur ex citata Lege filios, ubi sic: filios apud originem patris, non in materna civitate, est ibi natus sunt, ad honores seu munera posse compelli, explorati juris est.

Denique ab Episcopo beneficii, sive pinguis, sive tenuis, juxta citatum cap. cum nullus, ordinari quis potest, modo possessionem illius acceperit, nec beneficium istud susceperit in fraudem, ad subterfugiendum examen Episcopi originis suae, vel domicilii. Neque enim canon ille distinguit an beneficium pingue, an tenue sit, sed Episcopo ordinandi potestatem seu auctoritatem indistinctè tribuit, ratione beneficii. Dumque Tridentinum sess. 21. c. 2. prohibet, ne quis Clericus ordinetur, nisi prius constet, eum beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad vicium honestè sufficit, pacificè possidere, non agit de beneficio, ratione cujus subditus fiat Episcopo in ordine ad ipsum ordinandum; sed de beneficio sufficiente ad ipsum titulo beneficii ordinandum, tamen si ex patrimonio non habeat sufficienter, unde honestè vivere queat. Quod considerare debet Episcopus, ipsum tamquam sibi ex beneficio subditum ordinans; neque enim ipsum ordinare potest titulo beneficii tenuis, nisi simul habeat titulum patrimonii sufficientis.

Caveat etiam Episcopus, ne beneficium alicui, ex alia Diocesi oriundo, in eaque domicilium habenti, conferat in fraudem, ut ex illa Diocesi ipsum extrahat, Episcopique illius examini subducatur. Neque enim hujusmodi fraus ipsi profecerit, neque ordinato. Sed taliter ordinatus incidet in suspensionem ab executione Ordinum. Episcopus vero taliter ordinans a collatione Ordinum per annum (juxta cap. eos qui de tempor. ordin.) suspensus esset, prout sacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum declaravit. Cum enim Cardinalis Aquaviva, Archiepiscopus Neapolitanus, S. Congregationi exposuisset, quosdam Clericos, primà Tonfurâ, vel minoribus Ordinibus Neapoli initiatos, ad subterfugiendum examen, probationemque patrimonii sufficientis (ad normam Constitutionum Synodalium Neapolitanarum) confugere ad vicinum aliquem Episcopum, curareque ab eo sibi provideri de aliquo vel tenuissimo beneficio, cuius intuitu, ab eo postmodum ad Subdiaconatum, Diaconatum, & Sacerdotium promoverentur, moxque Neapolim reverti, susceptos Ordines ibi exercebant. S. Congregatio censuit, taliter ordinatos in suspensionem incidisse, & Episcopum a collatione Ordinum per annum etiam suspensum esse. Ad consultationem quoque Episcopi Cadurcensis, eadem Congregatio 7. Octobris 1662. sic respondit: Congregatio Concilii Sapiens declaravit: tamen si quis posse ordinari ab Episcopo loci beneficii; si tamen adeptus sit beneficium in